

Розвиток мотивації у студентів під час вивчення іноземної мови при діалогічно спрямованому навчанні

Одним з першочергових завдань викладання іноземних мов є пошук шляхів підвищення комунікативної компетенції фахівця. У центрі уваги при цьому є мовно-розумова діяльність людей, а основним об'єктом навчання є мовна комунікація, функціональні властивості мови і мовлення в їх нерозривній єдності. Комунікативний підхід до навчання іноземної мови, а саме англійської, є дуже актуальним для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» та « Міжнародна інформація» у зв'язку з розширенням міжнародних контактів, тому що при ньому мова є не тільки засобом спілкування, а й засобом інтеграції у мовний колектив. Доцільно звернути увагу на те, що потрібно виховувати спеціаліста, який би володів мовою не тільки для здобуття професійної інформації, а й для спілкування. При комунікативному підході враховуються прагматичні аспекти, комунікативне призначення висловлення, його співвідношення з діяльністю людини. Мовна діяльність завжди співвідноситься з поведінкою людини і характеризується певними завданнями. Важливим для досягнення ефективного спілкування є визначення та пояснення студентам умов і принципів діалогічного спілкування.

Комунікативний вплив при діалогічному спілкуванні може бути ефективним при використанні як вербальних, так і невербальних засобів спілкування. Навчання діалогічного мовлення спрямоване на вивчення закономірностей розгортання діалогу, на виявлення тематичної організації спілкування та розуміння умов успішної комунікації. Такий підхід до навчання діалогічній формі мови передбачає вивчення інтенціональних структур діалогу, які обумовлюють стратегії і тактики комунікантів, аналіз комунікативних компетенцій адресанта, комунікативну компетенцію адресанта і адресата. З методичної точки зору головним стає розробка прийомів навчання мовним засобам, які підпорядковані стратегіям та тактикам комунікантів, тобто навчання стверджувати, запитувати, пояснювати, аргументувати та ін.

Система вправ, спрямованих на оволодіння навичками діалогічного мовлення передбачає:

вивчення широкого спектра практичного варіювання реплік діалогу, яке лежить в основі породження різноманітних висловів і зумовлює своєрідність структурно-семантичної організації висловлювання, відбір мовних засобів, специфіку комунікативних різновидів реплік;

оволодіння навичками використання мовленнєвих актів з прагматичними установами на різні ступені впливу, які можуть передавати змістовно-фактичну інформацію про процеси, які відбуваються у

навколишньому світі та передавати змістовно-концептуальну інформацію з повідомленням про індивідуально-авторське розуміння подій, процесів, фактів і авторське становлення до них;

вивчення факторів, які обумовлюють прагматичну варіативність реплік діалогу: типів номінацій, різноманітних засобів інтенсифікації оцінки, специфікаторів прагматичних настанов комунікантів;

вивчення стратегічної політики, що відображає основні види соціальних процесів, на яких базуються міжособові контакти, при цьому треба звернути увагу на те, що асоціативно-спрямовані стратегії можуть відображати прагнення адресата до співпраці, можуть створювати найбільш сприятливі умови для комунікації і ґрунтуватися на унісонному характері взаємозв'язку реплік, а дисоціативно спрямовані стратегії можуть передбачати контрадикторний характер взаємозв'язку реплік і висловлюють негативне ставлення комуніканта до репліки. Мовні засоби добираються і застосовуються згідно з функціонально-семантичними моделями висловлювань тих, хто спілкується. Різноманітні стратегії та тактики комунікантів відтворені у репліках, які можуть експліціювати як позитивне, так і негативне ставлення до мовної дії. Це ставлення реалізується у цілому ряді тактик. В цілому, у діалозі знаходять своє відображення основні види соціальних процесів, на яких засновані контакти між комунікантами, а добір лексико-граматичних засобів є завжди ситуативно обумовленим [3].

Важлива роль при такому підході надається педагогу, яка полягає у визначенні ним мети заняття, він стає фасилітатором у кооперативному навчанні, заохочуючи студентів до подальшого розвитку діалогічного спілкування, у невимушеній академічній атмосфері може пояснювати деякі нюанси граматики та відтворювати автентичне звукове звучання мови, тим самим виступаючи і як співкомуніквнт. Студенти особливо вдячні викладачеві за його інтеграцію у процес обговорення ними суспільно-політичних тем, таким чином усувається психологічний бар'єр між ними та вимушена атмосфера традиційного заняття, вони навчаються працювати як команда, поділяючись на підгрупи, де замотивовані відстоювати не лише власну точку зору, але й колективну [1].

Виходячи з досвіду використання комунікативного підходу при навчанні іноземної мови та в результаті створення навчальних матеріалів, були визначені деякі фактори, врахування яких може сприяти більш результативному використанні комунікативної методики:

мета навчання, тривалість навчання;

добре засвоєння системи загальної мови до початку навчання мови спеціальності;

адаптація мовного курсу зі спеціальності до рівня знань і потреб тих, хто навчається;

поєднання при навчанні мови спеціальності комунікативного і традиційного методів викладання мови;

нові підходи до навчального матеріалу: цікавість, здатність викликати дискусію, логічний та змістовний зв'язок з іншими предметами, які вивчаються паралельно;

забезпечення навчальний процес матеріалами, які виходили за рамки суто професійного інтересу, є різноманітними за тематикою, сприяють впровадженню принципів індивідуалізації навчального процесу, спрямовані на стимулювання комунікативної діяльності, а не на розвиток окремих вмінь та навичок ;

використання функціонально-комунікативних вправ;

створення сприятливого психологічного клімату в навчальній групі [2].

При навчанні ефективного мовленнєвого спілкування змінюється роль викладача, яка стає складнішою: він розробляє комунікативні ситуації, організовує обговорення тем, впливає на атмосферу заняття, створює умови для активної участі у процесі мовної комунікації кожного студента, виступає партнером студентів по комунікації, а між ними знаходиться феномен спілкування. Викладач організовує процес комунікації, а не вимагає бездумного відтворення навчального матеріалу. Комунікативна необхідність при мовній діяльності створює ситуації, у яких засвоюються вже вивчені мовні структури. При діалогічному спілкуванні можна вдало застосовувати проектну методику, адже саме вона розвиває у студентів емоційно-ціннісні мотиви, що і сприяють розвитку особистості, формуючи внутрішню мотивацію до оволодіння іноземної мови. Саме інтерес до вивчення сучасної актуальної термінології та вдалому застосуванні її у мовному середовищі, максимально наближеного до природнього виробляють творчі здібності, надають емоційного забарвлення спілкуванню та усувають психологічний бар'єр між тим, хто навчає та тими, що навчаються, а це так важливо для успішного розвитку умінь та навичок спеціалістів широкого міжнародного рівня та їхнього кар'єрного росту.

Література:

1. Пассов Е.И. Мастерство и личность учителя: на примере преподавания иностранного языка/ Пассов Е.И., Кузовлев В.П., Царькова В.Б. – [2-е изд., испр. и доп]. – М.: Флинта : Наука, 2001.– 240 с.
2. Програма з англійської мови для професійного спілкування / [Колектив авторів: Г.С.Бакаєва, О.А.Борисенко, І.І.Зуєнок та ін.]. – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.
3. Brinton D.M., Snow M.A., Wesche M.B. Content-based second language instruction. New York:Newbury House Publishers, 1989. – 241 p.